

maal, som Krigen har rejst, og som maa gennemtænkes og gennemdrøftes. For blot at nævne et enkelt: Spørgsmaalet om, hvorledes man, hvis man med den Samfundsordning for Øje, man gaar ind til, overhovedet vil opretholde et Hærvæsen, skal tilvejebringe det Menneskemateriale, en Hær maa bestaa af — ved almindelig Værnepligt eller ad anden Vej? Hvor mange Synsmaader og Forhold er der ikke, der her paa Forberedelsens Trin maa undersøges? Det er ikke blot et militært, men endnu mere et socialt, et politisk og et økonomisk Spørgsmaal.

Jeg anbefaler paa mit Partis Vegne Lovforslaget til Vedtagelse.

Forsvarsministeren (P. Munch): Jeg kan udtale min Tilfredshed med den Modtagelse, Lovforslaget har faaet her i Tinget, idet alle de 4 ærede Ordførere for de forskellige Partier har udtalt disses Tilslutning dertil og Villighed til at bidrage for deres Vedkommende til, at Lovforslaget kan fremmes hurtigst muligt.

Den ærede Ordfører for Partiet Venstre (Jørgen Pedersen) udtalte Forhaabningen om, at det Folkenes Forbund, som almindelig ventes at blive Resultatet af den nærmeste Tids Fredsforhandlinger, skulde medføre for os baade større Tryghed og Muligheden for en stor Indskrænkning af de militære Byrder, som hidtil har hvilet paa den danske Befolkning. Dette Ønske deler jeg selvfølgelig i allerhøjeste Grad, og jeg tror, at man fra alle Sider herhjemme vil kunne slutte sig dertil. Men naar den ærede Ordfører for Partiet Venstre ligesom den ærede Ordfører for det konservative Parti (Piper) mente, at for Aftalerne om Folkenes Forbund endeligt var truffene, vilde der ikke blive megen Virksomhed for en Kommission som den her foreslaaede med Hensyn til den fremtidige Ordning af vore militære Forhold, saa tror jeg, at de to ærede Medlemmer ikke har Ret. Den ærede Ordfører for det konservative Parti frygtede, at Kommissionen skulde være blevet ligefrem arbejdsløs, hvis Opgaven ikke, saaledes som han mente, det var Tilfældet, var blevet udvidet. Jeg føler mig overbevist om, at det vilde have været meget let for Ministeriet at tilvejebringe tilstrækkeligt Arbejdsgrundlag for Kommissionen i de Maanedes, der antagelig vil gaa, før vi faar større Klarhed paa dette Omraade. Jeg føler mig overbevist om, at der er et Spørgsmaal, som man straks vil kunne tage op til Drøftelse, og med Hensyn til hvilket man vil kunne komme til et Resultat — og forhaabentlig til et sam-

stemmende Resultat —, uanset hvilken Karakter Resultatet af Forhandlingerne om et Folkenes Forbund maatte faa. Det, jeg tænker paa, er Spørgsmaalet om Københavns Befæstning til Lands og til Søs. Den er Kærnepunktet, Hovedpunktet i den bestaaende militære Ordning. Men hele denne Ordning skulde jeg tro, at man fra alle Sider skulde kunne enes om at opgive i den kommende Tid, uanset hvilken Karakter de fremtidige mellemfolkelige Aftaler maatte faa. De Erfaringer, der er gjorte med Hensyn til Skytsets og Flyvæsenets Udvikling, gør det saa klart som overhovedet muligt, at Bevarelsen af Landets Hovedstad som en Fæstningsby er haabløs, er en afgørende Fejl i hele vor Ordning, i hvert Fald for de kommende Tider — Fortidens Stridigheder om dens Berettigelse skal jeg naturligvis ikke her tage op, men for Fremtidens Vedkommende tror jeg, at dette vil ligge saa klart, at man i Virkeligheden meget hurtigt indenfor Kommissionen vil kunne komme til Enighed om, at denne Slutning vil vi under alle Omstændigheder komme til. Men i det Øjeblik man er enedes om dette Resultat, vil det være givet, at der foreligger et betydeligt Arbejde alene med Hensyn til, hvorledes man skal anvende og nyttiggøre de Værdier, der nu er beslaglagte i Fæstningsværker ved og omkring København. Allerede paa dette Punkt vil der være et meget betydeligt Arbejde at gøre, og hvis vi ventede med at gaa i Gang med dette Arbejde, indtil Aftalerne om Folkenes Forbund var truffene, kunde vi komme til at sidde i Maanedes derefter og arbejde med saadanne Spørgsmaal, som det var meget bedre at have tilrettelagt og have paa det rene i det Øjeblik, Beslutningerne i øvrigt kunde træffes.

Jeg nævner et andet Spørgsmaal, som er berørt af Ordføreren for det radikale Venstre (Trier), Spørgsmaalet om den almindelige Værnepligt. Jeg nærer ingen Tvivl om, at der, naar vi kommer til Forhandling i Kommissionen, vil kunne opnaas Enighed om, at det ikke vil være muligt og rigtigt at bevare den tvungne Masseudskrivning af Hovedmængden af den vaabendygtige Ungdom i Danmark. Og i det Øjeblik man er klar derover, vil der for Kommissionen være en Række Overvejelser at anstille ogsaa af rent principiel Karakter om, hvorvidt man vil kunne finde en Udskrivningsform, som fører bort fra de Vanskeligheder, den nu bestaaende Værnepligt medfører, eller man skal søge helt andre Veje til Tilvejebringelse af det Mandskab, der vedblivende vil være fornødent.